

**ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра конституційного, адміністративного та фінансового права**

**СИЛАБУС
з навчальної дисципліни «Тлумачення нормативно-правових актів»**

**Освітньо-наукова програма «Доктор філософії у галузі права»
Спеціальність 081 Право
галузі знань 08 Право
(<http://univer.km.ua/struck.php?sid=17&sub=103>)**

Викладач	Лекції, семінарські заняття, консультації, екзамен: Самсін Ігор Леонович, доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України
Контактна інформація науковий профіль викладача	Електронна адреса: i_samsin@univer.km.ua ORCID: https://orcid.org/0000-0002-5901-9115 Google Scholar: https://scholar.google.com/citations?user=9GUYQCcAAAAJ
Інформаційні ресурси	Код для приєднання в Google клас «Тлумачення нормативно-правових актів»: xs7jhx3 Електронна бібліотека: http://elibrary.univer.km.ua/index.php
Консультації	Офлайн консультації: навчальний корпус № 4, вул. Проскурівська, 57, ауд. 224: Самсін Ігор Леонович: відповідно до розкладу; Онлайн консультації: за попередньою домовленістю електронною поштою у робочі дні з 9.00 до 17.00 Консультації протягом семестру: згідно із затвердженим розкладом. Консультації до екзамену: напередодні екзамену згідно із затвердженим розкладом.

Опис навчальної дисципліни

Цілі та особливості навчальної дисципліни	«Тлумачення нормативно-правових актів» є дисципліною, яка сприяє підготовці фахівців у сфері права, опануванню вмінь і навичків тлумачення положень нормативно-правових актів. Здобувачі освітньо-наукового ступеня доктора філософії у галузі права отримують теоретичні знання щодо співвідношення раціонального і ірраціонального (інтуїтивного, мистецького, органо-лептичного) підходів до тлумачення; різноджерельності права; суддівської правотворчості і судової практики як джерела права; історичного і телеологічного тлумачення; застосування принципу верховенства права та інших положень Конституції України; розширеного та обмеженого тлумачення; формального і сутнісного тлумачення; ролі офіційних роз'яснень; аналогії закону і права; практичні навички щодо: 1) самостійного застосування алгоритму правотлумачення; 2) самостійного розв'язання проблем, що виникають в процесі виявлення колізії норм права; 3) розробки правових документів, що
--	--

	<p>використовуються в практичній юридичній діяльності.</p> <p>По завершенню вивчення дисципліни «Тлумачення нормативно-правових актів» здобувачі можуть обґрунтовано тлумачити чинне законодавство та правильно застосовувати його при вирішенні практичних завдань, аргументуючи власну точку зору щодо прийнятого рішення; своєчасно визначати проблеми правового регулювання правовідносин і, керуючись правилами тлумачення нормативно-правових актів, попонувати оптимальні варіанти правозастосування.</p> <p>Перед здобувачами освіти у рамках навчальної дисципліни ставиться мета:</p> <ul style="list-style-type: none"> - розуміння теоретичних та практичних засад тлумачення нормативно-правових актів; - виявлення об'єктивного змісту нормативно-правових актів; - використання обґрунтованих правил тлумачення нормативно-правових актів; -- використання теоретичних знань для підготовки нормативно-правових актів, проведення їх правової експертизи.
<p>Програмні компетентності, які здобуваються під час вивчення навчальної дисципліни</p>	<p>ФК-1. Здатність розуміти теоретичні основи, термінологію та практику професійної діяльності в галузі права</p> <p>ФК-2. Здатність діяти відповідно до морально-етичних норм та позитивних соціально-орієнтованих ціннісних переконань</p> <p>ФК-4. Здатність правильно тлумачити нормативно-правові акти, оцінювати судову практику та застосовувати їх при вчиненні різних правових дій</p> <p>ФК-5. Здатність давати кваліфіковані юридичні висновки і консультації в конкретних сферах юридичної діяльності</p> <p>ФК-8. Здатність до формування власної цілісної, логічної й обґрунтованої позиції щодо правової проблеми, її відстоювання і захисту перед підготовленою аудиторією</p> <p>ФК-9. Здатність приймати рішення, формувати правову позицію по справі та відображати її у тексті різних правових документів, у тому числі з процесуальних питань.</p>

Результати навчання	<p>РН-8. Демонструвати розуміння теоретичних основ, термінології та практики професійної діяльності в галузі права;</p> <p>РН-9. Демонструвати знання та розуміння сучасних актуальних питань, історії розвитку, закономірностей, проблем та тенденцій правового регулювання суспільних відносин у різних галузях;</p> <p>РН-11. Тлумачити нормативно-правові акти, оцінювати судову практику та правильно застосовувати їх при вчиненні різних правових дій;</p> <p>РН-12. Використовувати знання та уміння для надання кваліфікованих юридичних висновків і консультацій з правових питань у різних сферах юридичної діяльності;</p> <p>РН -15 Демонструвати уміння формулювання власної цілісної, логічної і обґрунтованої позиції щодо правової проблеми, відстоювати і захищати її перед підготовленою аудиторією</p> <p>РН-16. Демонструвати уміння формулювання власної цілісної, логічної й обґрунтованої позиції щодо правової проблеми, відстоювати і захищати її перед підготовленою аудиторією;</p>
Місце дисципліни в логічній схемі (Передреквізити і постреквізити навчальної дисципліни)	<p>Курс навчання – 1-й, семестр – 1-й. Тип дисципліни - обов'язкова. Дисципліна вивчається паралельно із такими спорідненими навчальними дисциплінами: «Методологія наукових досліджень у галузі права». Знання цієї навчальної дисципліни слугуватимуть базою для подальшого вивчення дисциплін: «Юридична техніка», «Проблеми теорії держави і права», «Сучасна доктрина адміністративного права», «Проблеми фінансового права», «Актуальні питання інформаційного права».</p>
Обсяг навчальної дисципліни	<p>4 кредити ЄКТС / 120 годин, у тому числі, самостійної роботи – 100 годин, лекційних – 12 годин, семінарських – 8 годин.</p>
Форма навчання	<p>денна</p>
Мова викладання	<p>українська</p>
Формат вивчення навчальної дисципліни	<p>Лекції, семінарські заняття, виконання самостійної роботи, консультації, екзамен тощо. Лекція, семінарські заняття, консультації та екзамен можуть проводитись у формі онлайн-конференції з використанням платформи для проведення онлайн-занять Zoom або Google Meet. Для осіб із особливими освітніми потребами, у разі необхідності, розробляється індивідуальний формат вивчення навчальної дисципліни.</p>
Необхідне обладнання	<p>Мультимедійний проектор, комп'ютер, фліпчарт тощо.</p>

Зміст навчальної дисципліни та організація поточного та підсумкового контролю	Години (лек. / сем. / СРС)	Тема	Методи навчання та форми поточного контролю	Максимальна кількість балів
	1/1/12	Текстуальне опрацювання положень правових актів	Усний виклад, дискусійні обговорення проблемних питань, бліц-опитування, виконання тестових завдань, вирішення ситуаційних завдань, розв'язання задач, повідомлення про виконання самостійної роботи (у тому числі, індивідуальних завдань)	Лекція – 0,8 Семінарське заняття – 5 СРС – 2
	1/1/12	Субординація правових актів	Усний виклад, дискусійні обговорення проблемних питань, бліц-опитування, виконання тестових завдань, вирішення ситуаційних завдань, розв'язання задач, повідомлення про виконання самостійної роботи (у тому числі, індивідуальних завдань)	Лекція – 0,9 Семінарське заняття – 5 СРС – 2
	1/1/12	Логічне тлумачення положень правових актів	Усний виклад, дискусійні обговорення проблемних питань, бліц-опитування, виконання тестових завдань, вирішення ситуаційних завдань, розв'язання задач, повідомлення про виконання самостійної роботи (у тому числі, індивідуальних завдань)	Лекція – 0,8 Семінарське заняття – 5 СРС – 2
	1/1/12	Систематичне тлумачення	Усний виклад, дискусійні обговорення проблемних питань, бліц-опитування, виконання тестових завдань, вирішення ситуаційних завдань, розв'язання задач, повідомлення про виконання самостійної роботи (у тому числі, індивідуальних завдань)	Лекція – 0,9 Семінарське заняття – 5 СРС – 2
	2/1/12	Телеологічне і історичне тлумачення, асоціативне і лінгвістичне тлумачення	Усний виклад, дискусійні обговорення проблемних питань, бліц-опитування, виконання тестових завдань, вирішення ситуаційних завдань, розв'язання задач, повідомлення про виконання самостійної роботи (у тому числі,	Лекція – 1,7 Семінарське заняття – 5 СРС – 3

	<p>2/1/14</p> <p>Загальні та спеціальні правові норми</p> <hr/> <p>2/1/13</p> <p>Тлумачення конституційних принципів, основних засад галузей і інститутів законодавства</p> <p>2/1/13</p> <p>Аналогія закону та аналогія права</p>	<p>індивідуальних завдань) Усний виклад, дискусійні обговорення проблемних питань, бліц-опитування, виконання тестових завдань, вирішення ситуаційних завдань, розв'язання задач, повідомлення про виконання самостійної роботи (у тому числі, індивідуальних завдань)</p> <p>Усний виклад, дискусійні обговорення проблемних питань, бліц-опитування, виконання тестових завдань, вирішення ситуаційних завдань, розв'язання задач, повідомлення про виконання самостійної роботи (у тому числі, індивідуальних завдань)</p> <p>Усний виклад, дискусійні обговорення проблемних питань, бліц-опитування, виконання тестових завдань, вирішення ситуаційних завдань, розв'язання задач, повідомлення про виконання самостійної роботи (у тому числі, індивідуальних завдань)</p>	<p>Лекція – 1,6 Семінарське заняття – 5 СРС – 3</p> <p>Лекція – 1,2 Семінарське заняття – 5 СРС – 3</p> <p>Лекція – 1,3 Семінарське заняття – 5 СРС – 3</p> <p>Методи навчання та форми поточного контролю, порядок накопичення балів визначені у робочій програмі та навчально-методичних матеріалах навчальної дисципліни «Тлумачення нормативно-правових актів» (розміщені у Google класі «Тлумачення нормативно-правових актів» (код приєднання: jzipsim) та в електронній бібліотеці університету (http://elibrary.univer.km.ua/index.php))</p> <p>Питання для підсумкового контролю наведені у навчально-методичних матеріалах дисципліни «Тлумачення нормативно-правових актів» (у Google класі «Тлумачення нормативно-правових актів» (код приєднання: xs7jhx3) та в електронній бібліотеці університету (http://elibrary.univer.km.ua/index.php))</p> <p>Екзамен усний. Структура екзаменаційного білету включає 3 теоретичних питання.</p>
<p>Рекомендовані джерела для вивчення навчальної дисципліни</p>	<p>1. Конституція України від 28.06.1996 р. (зі змінами і доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр.</p> <p>2. Практичний курс тлумачення правових актів: навч. посіб. / за ред. І.Л. Самсіна. Х.: Право, 2014. 488 с.</p> <p>3. Новітнє вчення про тлумачення правових актів: навч. посіб. / В.Г. Ротань, І.Л. Самсін, А.Г. Ярема та ін.; відп. ред., кер. авт. кол. В.Г. Ротань. Х.: Пра-</p>		

	<p>во, 2013. 752 с.</p> <p>4. Васьковський Е.В. Цивилистическая методология. Учение о толковании и применении гражданских законов. М.: АО «ЦентрЮрИнфоР», 2002. 508 с.</p> <p>5. Саміло Г.О. Проблеми тлумачення правових норм: навч.-метод. посіб. Запоріжжя : ЗНТУ, 2017. 144 с.</p> <p>6. Власов Ю.Л. Проблеми тлумачення норм права: монографія. К.: Ін-т держави і права ім. В.М.Корецького НАН України, 2001. 180 с.</p> <p>4. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. (зі змінами і доповненнями) URL: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/435-15.</p> <p>5. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. (зі змінами і доповненнями) URL: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/436-15.</p> <p>6. Господарський процесуальний кодекс України від 06.11.1991 р. (зі змінами і доповненнями) URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1798-12.</p> <p>7. Цивільний процесуальний кодекс України від 18.03.2004 р. (зі змінами і доповненнями) URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1618-15.</p> <p>8. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 р. (зі змінами і доповненнями) URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/80731-10.</p> <p>9. Кодекс адміністративного судочинства України від 06.07.2005 р. № 2747-IV (зі змінами і доповненнями) URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2747-15.</p>
Політика щодо дедлайнів та здобуття балів за пропущені заняття	<p>Здобуття балів за пропущені лекції та семінарські заняття відбувається у порядку, визначеному Положенням про організацію освітнього процесу у ХУУПі імені Леоніда Юзькова, затвердженим рішенням вченої ради від 29.05.2017 р., протокол №14, введеним в дію наказом від 06.06.2017 р. № 279/17</p> <p>http://univer.km.ua/page/Polozhennya_pro_organizatsiyu_osvitnogo_protseesu_2020.pdf).</p> <p>Щоб отримати бали за пропущене з поважних причин лекційне заняття, треба написати конспект по питаннях теми (тем) пропущеної лекції. Щоб отримати бали за пропущене з поважних причин семінарське заняття, треба підготуватись до усного опитування та вирішення ситуативних завдань або виконання тестових завдань по питаннях теми (тем) пропущеного семінарського заняття.</p>
Критерії оцінювання	<p>Положення про організацію освітнього процесу у ХУУПі імені Леоніда Юзькова, затверджене рішенням вченої ради від 29.05.2017 р., протокол № 14, введене в дію наказом від 06.06.2017 р. № 279/17</p> <p>http://univer.km.ua/page/Polozhennya_pro_organizatsiyu_osvitnogo_protseesu_2020.pdf).</p>
Можливість визнання результатів неформальної освіти	<p>Здобувачу визнаються результати участі у наукових конференціях і он-лайн-курсах, вебінарах, тренінгах за тематикою, пов'язаною з навчальною дисципліною, у порядку, визначеному Положенням про організацію освітнього процесу.</p>
Політика академічної доброчесності	<p>Розділ «Академічна доброчесність» на сайті Університету http://univer.km.ua/page.php?pid=188</p>
Політика врегулювання конфліктів	<p>Етичний кодекс Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова, затверджений рішенням вченої ради університету 27 травня 2020 року, протокол № 9, введений в дію наказом від 27.05.2020 р. № 201/20 http://www.univer.km.ua/</p>

Зворотній зв'язок	1	Під час аудиторних занять, консультацій.
	2	За допомогою анкетування після завершення вивчення навчальної дисципліни, регулярних анкетувань студентів, що проводяться в університеті.

Викладач дисципліни:

В.о. завідувача кафедри конституційного,
адміністративного та фінансового права,
д.ю.н., професор, заслужений юрист
України _____

І.Л.Самсін

Затверджено на засіданні кафедри конституційного, адміністративного та фінансового права
15 вересня 2020 року, протокол № 2.

В.о. завідувача кафедри конституційного,
адміністративного та фінансового права,
д.ю.н., професор, заслужений юрист України _____

І.Л. Самсін

Обліковий обсяг – 0,45 ум.др.арк.